

Jesen stiže... počinje sezona grijanja!

JULIJE DOMAC *

Jesen bi trebalo biti lijepo doba. Dani još uvijek topli (a o moru da i ne govorimo), a mirišu kukuruzi, uskoro kesteni, u zraku se osjeti miris ajvara i zimnice kao nekada, bere se grožđe... Nažalost, naša je jesen u znaku gospodarske i svekolike krize, crna kronika je potpuno preuzela naslovnice, a društvo je na koljenima. Ipak, ova će kolumna biti isključivo na temu energije, ali zato ne manje aktualna. Jesen je naime, i početak sezone grijanja pa

je vrlo aktualno pitanje kako se i čime grijemo. Najava hladne i duge zime aktualizira staro pitanje sigurnosti opskrbe plinom, ali i vraća pitanje – kada će Hrvati otkriti biomasu? Kakvu sad biomasu, pitat će neki. I to s pravom, jer ogrjevno drvo i nije neka novost, koristi se i danas širom Hrvatske i više nego što znamo ili želimo priznati, a i nije način grijanja koji bismo željeli vidjeti u (možda ipak jednom) razvijenoj i bogatoj, europskoj Hrvatskoj.

Biomasa je nešto sasvim drugo

Kad spominjemo biomasu, mislimo na potpuno automatizirane kotlove i peći na pelete koji se korisniku dovoze cisternama, na male, srednje i velike toplane (drvne sječke ili iverje) koje griju cijela naselja ili male gradove, a mislimo i na kogeneracijska postrojenja u drvnj industriji, sulzgaranje u klasičnim elektranama na ugljen i slično. Sve je to tema o kojoj se piše, koju se analizira i razvija puno godina, nešto se malo i napravilo, ali još uvijek puno, puno premalo. Gledam susjede Slovence i srce me boli (ne zato što su susjedi i ne zato što su Slovenci, nego zato što bih to želio vidjeti u Hrvatskoj) kad vidim kako su od nedavno uspostavili i posebne točke na kojima se trguje biomasom. Rješava to veliki problem povezivanja proizvođača, a to mogu biti i privatni šumovlasnici, drvnooprerađivačke tvrtke i drugi i - potrošača biomase. Ne samo da se na ovaj način zatvara ključno pitanje opskrbe biomasom kao preduvjeta razvika ozbiljnijih projekata nego se i trgovinom i distribucijom biomase otvaraju nova radna mjesta i generira toliko potrebna gospodarska aktivnosti.

Bogatstvo je u šumama

Teško je i ne povući paralele s ostalim obnovljivim izvorima – energijom vjetra, sunca, hidroelektranama, od kojih svi bilježe značajan porast, nove proizvodne objekte, ali i svjetlu budućnost u vidu planiranih i projekata u razvoju. Prije samo desetak godina nismo pravo ni znali kako vjetroelektrane izgledaju, a danas su prilično poznate. O razvitku tržišta za solarne kolektore smo ovdje već pisali, a i o otvaranju novih hidroelektrana. Jedino biomasa ostaje vječita Pepeljuga među obnovljivim izvorima energije i stalno je tu negdje pred vratima, samo što nije, a nikako da krene.

Trebamo li se stalno podsjećati da nam je gotovo pola države pokriveno šumama i da je šuma (ili bi to barem trebala biti) jedna od najvećih vrijednosti koje hrvatski narod (još) posjeduje? Čini se da trebamo jer je od nedavno jedna od najaktivnijih organizacija koja ne samo da je promovirala korištenje energije iz šumske biomase nego i mnogo toga vrijednoga radila na poticanju učinkovitog gospodarenja privatnim šumama – odlukom Vlade jednostavno ukinuta. Uspješno korištenje biomase leži u malim projektima, u velikom broju korisnika i u dobroj organizaciji.

Tu nema brzog bogaćenja i velikih profita, ali ima mogućnosti za rad i za blagostanje čitavih hrvatskih regija koje su danas bogate šumom i malo čime drugime. U projekte biomase treba ulagati godinama, ali se onda i prinosi mjere u desetljećima. To je možda teško prepoznati i prihvatiti u posvemašnjem last-minute mentalitetu koji nas je obuzeo, ali to je lekcija koju ćemo morati naučiti. I to ne samo kada se radi o korištenju energije biomase.

* Autor je ravnatelj Regionalne energetske agencije sjeverozapadne Hrvatske